

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVAR, 1950. július 21. péntek. ÁRA 4 LEJ VII. ÉVFOLYAM, 168. SZÁM.

J. V. Sztálin válasza Pandith Dzsavaharlal Nehru indiai miniszterelnök üzenetére

(Moszkva, Agerpres.) Julius 18-án hozták nyilvánosságra Pandith Dzsavaharlal Nehru, India miniszterelnökének üzenetét J. V. Sztálinhoz, a Szovjetunió minisztertanácsa elnökéhez, J. V. Sztálin válaszával P. Dzs. Nehru üzenetére és P. Dzs. Nehru Sztálinhoz intézett közlését.

Pandith Dzsavaharlal Nehru, India miniszterelnökének J. V. Sztálin, a Szovjetunió minisztertanácsa elnökéhez folyó év július 13-án intézett üzenetének tartalma a következő:

„Nagykövetünk Moszkvában, a külügyminisztériummal folytatott megbeszélései során ismertette India állásfoglalását a koreai viszályt szemben. India célja lokalizálni a viszályt és előmozdítani a sürgős békés elrendezést a Biztonsági Tanácsban beállított holtponthoz áthidalásával olyképen, hogy Kína népi kormányának képviselője elfoglalhassa helyét a Tanácsban, a Szovjetunió visszatérhessen a Tanácsba és a Tanács keretein belül, vagy a Tanácson kívül nemhivatalosan felvett érintkezés útján a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Kína, más békeszerető országok segítségével és együttműködésével alapot találhassanak a viszály megszüntetésére és a koreai kérdés végleges megoldására.

Mintán tökéletesen meg vagyok győződve arról, hogy Excellenciád elhatározása támogatni a békét és illy módon fenntartani az Egyesült Nemzetek szilárdágát, bátorodom e személyes felhívással Önhöz fordulni és az Ön magas tekintélyét és befolyását felhasználni a közös cél elérésére, melytől az emberiség boldogulása függ.

Fogadja Excellenciád legmélyebb tiszteletem kifejezését.”

„MINDENT A GYŐZELEMÉRT!”

A koreai egyesült szakszervezetek felhívása a koreai néphez

PHYONGYANG. — (Agerpres.) A phyongyangi rádió közölte a Koreai Demokrata Népköztársaság egyesült szakszervezetének a Koreai Népköztársaság összes dolgozóhoz intézett felhívását. A felhívás hangsúlyozza, hogy a Szakszervezeti Világszövetség határozata, — amelyben a Világszövetség felhívja a kebelébe tartozó összes szakszervezeteket, hogy a szabadságáért és függetlenségéért küzdő koreai néppel való szolidaritás jegyében rendezzenek „Korea hetet” — az összes országokban a dolgozók meleg támogatására talált.

„Az amerikai imperialisták — mondja a felhívás — nem tudják lefékezni a koreai nép harci szellemét, amely a munkásosztállyal az élen felkelt, hogy igaz harcot folytasson hazája függetlenségéért s szabadságáért. Az összes dolgozók és az összes becsületes emberek a világon tiltakoznak az amerikaiak koreai agressziója ellen s kiáltják: Le a kezekkel Koreáról!

Nem vagyunk egyedül igaz harcunkban! Az egész világ munkásosztálya támogat bennünket. Minden erőnköt mozgósítanunk kell az ellenség fölötti győzelem megszerzésére. Az amerikai imperialisták nem fékezhetik le a koreai népet, mely hazaszeretetről tesz tanubizonyságot és amelyet a világszövetség dolgozói támogatnak.

Szilárdítsuk minden erőnköt az ellenség feletti győzelemre! Több termelést a front részére! Több

kátokkal mutassátok meg hazaszereteteteket! Kiméletlenül harcoljatok az amerikai imperialisták ellen! Örökjetelek üzemeitek felett! Mozgósítsuk minden erőnköt az ellenség által tönkretett üzemek és gyárak újjáépítésére! Mindent a frontnak, a hős néphadseregnek és a vitéz partizánoknak! Mindent a győzelemért!”

NAGYSZAMU FOGLYOT ÉS SOK HADIANYAGOT ZSÁKMÁNYOLT A KOREAI NÉPHADSEREG

PHYONGYANG. — (Agerpres.) A Koreai Demokrata Népköztársaság hadseregének főparancsnoksága közli, hogy a néphadsereg alakulatai folytatják támadásukat a front minden vonalán. Számos helységet szabadítottak fel a keleti partvidéken.

A hadműveletek során a néphadsereg egységei sok foglyot ejtettek és nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak.

A felszabadított városokban és falvakban a lakosság nagy lelkesedéssel fogadja a néphadsereget. A néphadsereg főparancsnokságának 18-án délután kelt közleménye beszámol arról, hogy a néphadsereg egységei tovább folytatják dandalmag előnyomulásukat a front minden szakaszán.

A HOLLAND KORMÁNY MEGTAGADTA CSAPATOK KÜLDESÉT A KOREAI RABLÓHÁBORÚBA

HAGA. — (Agerpres.) Az amerikai inváziós csapatoknak a

J. V. SZTÁLIN VÁLASZA NEHRU ÜZENETÉRE

Öexcellenciájának, az Indiai Köztársaság miniszterelnökének, Pandith Dzsavaharlal Nehru urnak.

Üdvözlöm békés kezdeményezését. Teljes mértékben osztom az Ön nézetét a koreai kérdés megfelelő békés elrendezésére a Biztonsági Tanácsban keresztül az öt nagyhatalom képviselőinek kötelező részvételével, beleértve Kína népi kormányát. Ugytekintem, hogy a koreai kérdés sürgős rendezése érdekében helyénvaló volna a koreai nép képviselőinek a Biztonsági Tanácsban való meghallgatása.

Julius 15.

Tisztelettel

J. SZTÁLIN

a Szovjetunió miniszterelnöke.

PANDITH DZSAVAHARLAL NEHRU, INDIA MINISZTERELNÖKÉNEK

J. V. SZTÁLINHOZ INTÉZETT KÖZLESE

Pandith Dzs. Nehru, India miniszterelnökének július 16-án J. V. Sztálinhoz intézett közlésének tartalma a következő:

Öexcellenciájának, a Szovjetunió miniszterelnökének, J. V. Sztálinnak.

A legnagyobb mértékben hálás vagyok Excellenciád gyors és bátorító válaszáért.

Késedelem nélkül felveszem a kapcsolatot a többi érdekelt kormánnyal és remélem, hogy ismét rövidesen Önhöz fordulhatok.

Tisztelettel

DZSAVAHARLAL NEHRU,

India miniszterelnöke

Koreában elszenvetett szegényteljes veresége miatt és a saját országuk közvéleményének nyomására a nyugateurópai kormányok nem mernek nyíltan csapatokat küldeni Koreába az amerikai agresszió támogatására, mint ahogy azt az amerikai imperialisták Trygve Lie közbenjárásával kéri.

Amint a France Presse jelenti, a holland kormány megtagadta, hogy a Trygve Lie által kért csapatokat Koreába küldje.

A BECSÜLETES ANGOL EMBEREK ELITELIK AZ AMERIKAI KORMÁNY KOREAI BEAVATKOZÁSÁT

LONDON. — (Agerpres.) A „Daily Worker”-ben Palmer Dutt elítéli az amerikaiak koreai beavatkozását, hangsúlyozva, hogy az angol, az ausztráliai és amerikai népekre hárul a felelősség, hogy az amerikaiak megszüntessék a támadást és a beözönlő csapatok végleg visszavonuljanak Koreából.

A háborús veszély nagyobb, mint bármikor. E veszélyről fel kell világosítanunk az angol népet, amíg nem túl késő. Ma fontosabb, mint bármikor, hogy a stockholmi békefelhívás alúrára minél szélesebb mozgósító munkát fejtünk ki. Kérnünk kell az angol kormányt, hogy szüntesse be az amerikai kormány rendelkezéseinek szolgálat végrehajtását, amely kormány Koreában támadó háborút folytat, melyet elítél minden becsületes brit állampolgár.

Javítsuk meg a város és falu közti árucserét!*)

Írta: VASILE LUCA, A RMP KV titkára

A szocializmus építésének művében a város és a falu közötti árucseréje a szocialista gazdaság fejlődésének alapeleme.

Sztálin elvtárs már 1925-ben rámutatott arra, hogy:

„A szocialista társadalom az ipari és mezőgazdasági munkások termelési és fogyasztási társulása. Ha e társulásban az ipar nem kapcsolódik a mezőgazdasághoz, amely nyersanyagot és élelmiszert ad és felveszi az ipari termékeket, ha az ipar és mezőgazdaság ilyenformán nem alkot egyetlen nemzetgazdasági egységet, akkor ebből semmiféle szocializmus nem származik.”

„Ennek tulajdonítható, — mondotta J. V. Sztálin — hogy az ipar és a mezőgazdaság közötti kölcsönös kapcsolatok, a proletárlátus és a parasztság közötti kölcsönös kapcsolatok kérdése a szocialista gazdaság építésének fő problémája.” (J. V. Sztálin: Kérdések és feleletek. Műveinek orosz kiadása, VII. kötet, 200—201. l.)

A város és a falu közötti árucseréje megszervezése a tőkés rendszerből a szocializmusba való átmenet idején az osztályharc elesedésének, vagyis a szocialista és a magánszektor közötti elkeseredett harcnak feltételei között folyik.

A tőkés elem — a kisipar, a magánkereskedelem — nem helyettesíthető azonnal, mihelyt a politikai hatalom a munkásosztály kezébe ment át és a főbb termelő eszközöket államosították. A szocialista szektor alapelemét alkotó állami nagyvállalatok mellett egy ideig a tőkés szektor is létezik — a kisipar, a magánkereskedelem és a kézművesek, de főleg a kis egyéni parasztgazdaságok millióit, amelyek — Lenin ismert tétele szerint — „minden nap, minden órában spontánul és tömegmértékben állandóan kapitalizmus és burzsoázizáció szülnék.” (Lenin: Baloldaliság — a kommunizmus gyermekbetegsége.)

Nem küszöbölhetjük ki adminisztratív intézkedésekkel a magánszektor, amely a piac elállítására szükséges közfogyasztási iparikkal termelésének egy részét és különösen a városok ellátását szolgáló mezőgazdasági élelmiszerek nagyrésztét kezében tartja. Súlyos zavart okoz a városok és falvak ellátásában kiváltképpen abban a szakaszban, amikor az állami és szövetkezeti kereskedelem, valamint a közfogyasztási cikkek termelése még gyengén fejlődött, ha adminisztratív módszerekkel kíséreljük meg a magán elemek kiküszöbölését.

Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs „Az osztályharc jelenlegi szakasza Romániában” című cikkében rámutatott arra, hogy a szocialista-szövetkezeti új elem és a városi meg falusi tőkés elemek között hogyan folyik az osztályharc. Cikkében rámutatott arra, hogy mi a szocializmus építése nagy mesterelnek tanításait és a Szovjetunió tapasztalatait — a NEP-et — követjük gazdasági politikánkban, a városi és falusi tőkés elemekkel szemben vívott harcunkban. Ezt az utat követjük akkor, amikor a munkásosztály és a szegény- és középparasztság közötti szövetség megszilárdításával fokozni akarjuk a város és a falu közötti árucserét.

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs felhívta a figyelmet a város és a falu közötti árucseréje megszervezésében fennálló hiányosságokra, amelyeket a kulákok és az üzerek arra használnak fel, hogy a legelvetemedettebb üzérkedésre ragadtassák magukat.”

A város és a falu közötti árucserét elemezve kétségtelesen megállapíthatjuk, hogy állami és szövetkezeti kereskedelem

münk nagy sikereket ért el.

A Szovjetunió segítségével és a népi demokráciák országai-val egyre fokozódó gazdasági együttműködéssel szocialista vállalatok az állami terv alapján olyan gyors ütemben fejlődnek, amilyenhez hasonlót a régi Romániában soha sem tapasztalhattunk. Ezek a vállalatok az állami és szövetkezeti kereskedelem útján egyre több iparikkal bocsájtanak a dolgozó parasztság és a városi munkásság rendelkezésére.

A fogyasztási szövetkezés, az állami kereskedelem, a beszerző és begyűjtő szervek, az állami gazdaságok állattenyésztő telepein keresztül, stb. fedezik városaink mezőgazdasági élelmiszer szükségleteinek tetemes részét és iparunknak nyersanyagokat: lent, kendert, gyapotot, cukorrépat, dohányt, napraforgót, stb. szállítanak.

Mindezen igen fontos eredmények ellenére még számos szervezeti fogyatékoság áll fenn, mint például az állami kereskedelem kizárólagos és bürokratikus központosítása az operatív decentralizálás helyett; a nem mindig megfelelő módszerek az üzérkedő elemek elleni harcban; az áru meggyenkénti, járásonkénti és községenkénti elosztásának hiányos tervszerűsítése; a kereskedelmi szervezetek és a fogyasztási szövetkezetek helytelen versengése; a helyi erőforrások elégtelen kihasználása a piac alapjának megnövelésére; a tömegfogyasztási cikkek gyártására való selejtnak elégtelen mértékben való feldolgozása, stb.

„A falusi szövetkezeti hálózatnak, az állami kereskedelemmel együtt az a feladata, hogy megszerveze a termékek eszerjét a város és falu között. Így a fogyasztási, beszerzési és eladási szövetkezetek a munkásosztály fegyverei a magánkereskedelem és a kulákok üzérkedésének korlátozásában és kiküszöbölésében” — mondja a Román Munkáspárt Központi Vezetősége 1949 március 3—5-i plenáris ülésének Határozata.

A falusi fogyasztási szövetkezeteknek valóban a legfontosabb szerepet kell játszaniok a város és falu közötti árucseréje biztosításában. E szövetkezeteknek nemcsak a falvakat iparikkal ellátó szervezeteknek kell lenniök, hanem a városi piacra kell szállítaniok és ott értékesíteniök az egyéni parasztgazdaságoktól gyűjtött árúkat azért, hogy mezőgazdasági termékekkel lássák el a városokat.

Miután a politikai hatalom átment a munkásosztály kezébe, a burzsoá-földesuri rendszer által teremtett és korrump, üzérkedő kulákelemek által vezetett régi szövetkezeti mozgalom nem volt képes teljesíteni azt a hatalmas feladatot, hogy a biztosítsa legnagyobb részben a város és falu közötti árucserét. Ezért létesült egész sor központi kereskedelmi szervezet, mint például a Comcar, az Aprorac, az Aproraz, stb., hogy ellássák hussal, tejtermékekkel, zöldséggel és egyébvel a városokat.

Ezek a túlzottan centralizált-bürokratikus szervezetek — amelyekben sok ellenséges elem: volt kereskedő, tőkés, az állampénzeszthől ellátvillott és elbocsátott tisztviselők kerültek — különböző adminisztratív módszerekkel és intézkedésekkel megpróbálták kiközösíteni a magánkereskedelmet és betámították a város irányába árut szállító esatormákat. Neha körtelenek voltak átfogni a parasztgazdaságok millióit, képtelenek voltak hozzájuk kapcsolódni és nem tudták egyedül ellátni a városok szükségleteit.

Sőt mi több: az állami kereskedelem e bürokratikus szervezettel még a falusi fogyasztási szövetkezést is megkísérelte ki-

*) A Scanteia, a RMP központi lapja 1950 július 16-i számának vezércikke.

(Folytatás a 3-ik oldalon.)

ELETTÉ SZOVJETUNIÓBAN

Az Észt, Lett és Litván Szovjetköztársaságok népei a szovjethatalom 10 éves fennállását ünneplik

A Baltikum szovjet népei július 21-én ünneplik felszabadulásuk évfordulóját. Litvánia, Lettország és Észtország népei 10 évvel ezelőtt kiáltották ki hazájukban a szovjethatalmat és hozzáállták a szocializmus építéséhez.

El három balti állam népeit az első világháború után erőszakkal szakították el az orosz és a többi szovjet néptől. Litvánia, Lettország, Észtország burzsoáziája az Antant segítségével magához ragadta a hatalmat és népellenes, reakciós rendszert vezetett be ezekben az országokban. A munkásokat és a parasztokat kegyetlenül kizsákmányolták, munkanélküliségre és szegénységre kárhoztatták őket. A burzsoá uralom idején sokat szenvedett e három ország gazdasága és nemzetj kultúrája.

A három balti országot az

ANGOL, AMERIKAI ÉS NÉMET IMPERIALISTÁK

gyarmatává süllyesztették. Ezek alárendelt mezőgazdasági területévé és a Szovjetunió elleni cselzővések sakkfiguráivá változtatták a három országot. De a balti országok munkásosztálya Umanisz, Szmotona és Pjatsz fasiszta rendszerének kiméretlen terrorja ellenére is fenntartotta és állandóan erősítette a Szovjetunió népeivel való egyesülés iránti harci készségét.

A balti országok népei a Szovjetunió Kommunista (Bolshevik) Pártja, a szovjet kormány, a nagy orosz nép és a többi szovjet népek segítségével visszazerezték szabadságukat és függetlenségüket. Felszabadulásuk után szinte páratlanul álló fejlődésnek indult iparuk, s tartalmában szocialista, formájában nemzeti kultúrájuk pedig hallatlan méretű virágzást ért el. A Litván Szocialista Tanácsköztársaság rövid idő alatt begyógyította a háborus sebeket, teljesen helyreállította iparát. Észtország ipari termelése az 1939 évinek kétszeresére nőtt. A Lett Szocialista Tanácsköztársaság ipari termelése rohamosan fellendült. Igen kifejlődött a lett nehézipar. Ma már rigai iparvállalatok gyártják az ország villamosított vonaljai számára a vasúti kocsikat, a közúti vasutak kényelmes villamoskocsijait, nagyerejű villanymotorokat, áramfejlesztőgépeket, vízturbinákat, uszódarukat és igen sok más nehézipari gépet.

A BALTI ÁLLAMOK MEZŐGAZDASÁGA

a felszabadulás után új, egészséges, szocialista alapon fejlődött. Ez év elejéig Litvániában 6300, Lettországonban 4000 és Észtországban több mint 2000 kolhoz alakult. A gép- és traktorállomások teljes mértékben támogatják a kolhozparasztokat, a mezőgazdaságot gyors ütemben gépesítik. A Lett Szocialista Tanácsköztársaságban tavaly például már 63 gép- és traktorállomás működött. A Köztársaság földjén egyedülálló szovjet gépműanyag traktorok és kombájnok takarítják be az évről-évre mind bővebbé termést. Jelentősen megnövekedett a balti államok dolgozóinak élet-színvonala a kizsákmányolók elűzése és a szovjet hatalom hatalomra jutása után. Azok a népek,

amelyeket a burzsoá rendszer nyomorban és tudatlanságban tartott, most jobb életet teremtenek maguknak és megismerkedtek a virágzó kultúra áldásaival. Bevezették az általános és kötelező, hét éven át tartó oktatást. Számos főiskolát és tudományos kutatóintézetet létesítettek, ezek száma egyre gyarapszik. A Litván Szocialista Tanácsköztársaságban

TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI ALAPITOTTAK

és ennek számos kutatóintézete és laboratóriuma van. Továbbá két egyetemet, mezőgazdasági akadémiát, állatorvosi főiskolát, konzervatóriumot és sok pedagógiai, mezőgazdasági és ipari szakiskolát. A Lett Szocialista Tanácsköztársaság iskoláiban az elmúlt évben több mint 300 ezer gyermek, 9 főiskolájában pedig mintegy 11 ezer hallgató tanult. Az Észt Szocialista Tanácsköztársaságban is többszöröse nőtt az iskolások száma a felszabadulás után. Itt is megalakult a tudományos akadémia, amelyhez 12 tudományos intézet tartozik.

A közoktatásügyi intézményekben kívül a balti államokban a felszabadulás után számos kulturális intézményt: klubot, könyvtárat és színházat létesítettek. Észt-

országban az elmúlt hét végén 700 munkás- és parasztklub működött, s a könyvtárakat a dolgozók tizezrei látogatták.

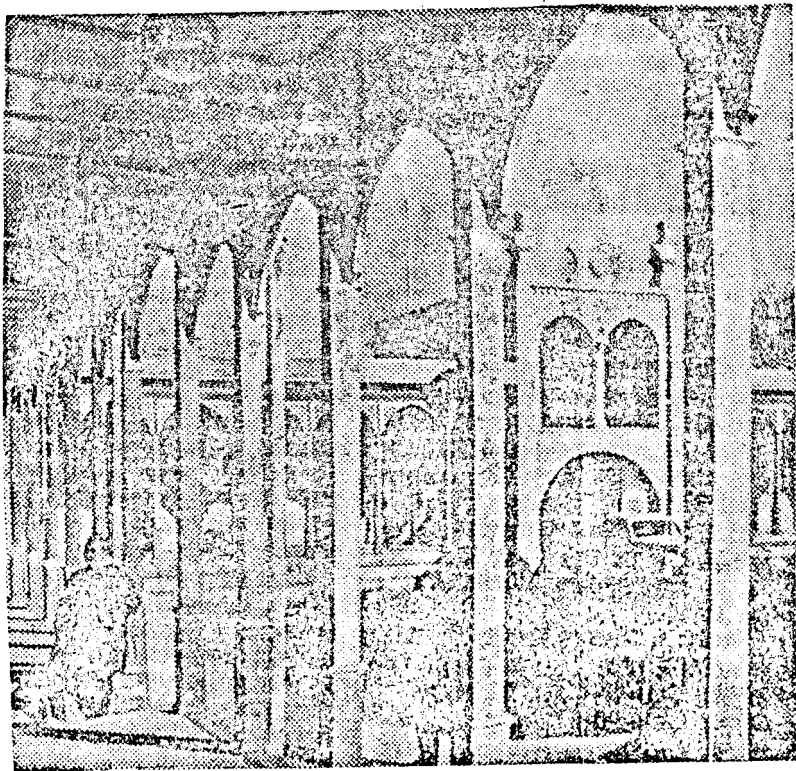
Ezeknek az országoknak

LÜKTETŐ KULTURÉLETE

s a nép kulturális színvonalának emelkedése az állandóan fokozódó kiadói tevékenységben nyilvánul meg legjobban. Lettországonban a polgári rendszer alatt egy könyvet, legjobb esetben 2000 példányban nyomtattak ki. A szovjet Lettországonban a könyvek 20-30 ezres példányszámot érnek el. A Lett könyvkiadók az egész népnek hozzáférhetővé teszik Marx, Engels, Lenin és Sztálin műveit.

A balti népek jól tudják, hogy a jobb élet megteremtéséért vívott harcukban a Bolszevik Párt a szovjet kormány és Sztálin elvtárs állandó segítségére, támogatására és utbaigazítására számíthatnak. A lettországi, litvániai és észtországi dolgozók feltétlenül érzik ezt az óriási támogatást.

Ezek a népek életüket már el sem tudnák képzelni szovjet rendszer nélkül, amely számukra az erő és a jövőbe vetett bizalom kiapadhatatlan forrását, szabadságuk és függetlenségük sziklaszilárd alapját jelenti. — (Agerpres.)

A tadzsikisztáni Leninabad-körzeti „Sztálin” kolhoz dolgozói bőséges életet valósítottak meg maguknak. A szovjethatalom előtt nagy volt az elmaradottság, az irástudatlanság Tadzsikisztánban. Ma a virágzó kolhozokban jólétben, boldogan élnek a dolgozók. Képünk a kolhoz új székházának részletét ábrázolja.

Az észt állattenyésztők a szovjet rendszer tizedik évfordulójára készülnek

Az Észt Szocialista Szovjetköztársaság kolhozdolgozói új sikerekkel készülnek a Szovjet Észtország fennállása tizedik évfordulójának megünneplésére. Tartumász, Véliand mász. Hariumász és több más körzeti állattenyésztői versenyben vannak a hároméves állattenyésztési terv határidő előtti teljesítésére. A verseny a Jávármász körzeti kolhozban kezdődött. A versenyben résztvevők közül a legelőbb eredményeket

érték el. A körzet kolhozaiban a tehének tejhozama tavaly átlagosan 2060 liter volt s a dolgozók most elhatározták, hogy ezt az átlagot 2000 literre növelik.

Hatvanöt kolhozban kiválasztották a legjobb fejű teheneiket, s a fejűnek grafikon szerint dolgoznak. A Hariumász körzeti „Uusz Elu” kolhoz dolgozói az állatok termelékenységének fokozásáért és a hároméves állattenyésztési terv két év alatti teljesítéséért harcolnak. (Agerpres.)

A Szovjetunió népei testvéri segítséget nyújtanak a balti országok iparának

Az Észt Szocialista Tanácsköztársaságba szakadatlanul érkeznek az ipari felszerelések, traktor-, kombájn-, fém-, gya-potszállítványok, s ezeken kívül még sok más áru is. Az Észt Szocialista Tanácsköztársaság kiviteli és behozatali hivatala a moszkvai, leningrádi, gorkiji iparvállalatoktól az utóbbi négy hónap alatt 800 vagon ipari felszerelést, nyersanyagot és más árut kapott.

FUTÓSZALAGRENDSZEP A LITVÁN GYÁRAKBAN

A vilnai „Leila” készruhágyár valamennyi műhelyét futószalag-

gal látták el. Ebben a gyárban 6 nagyteljesítményű futószalagot szereltek fel, ez a termelést a tavalyinak háromszorosára növelte.

Futószalagrendszert vezettek be a Köztársaság könnyűipari üzemében és ezzel az új rendszerrel gyártják már a cipőt, hócipőt, férfi- és nőiruhát.

A „Leila” gyár, a kaunaci „Inkarasz”, a siauliáji „Elniász” kombinát sztahánovista iskoláiban a munkások külön tanfolyamokon sajátítják el a futószalag-munkát.

Lendületes sztahánovista mozgalom a balti országokban

A balti országokban a kapitalista iga alóli felszabadulás után megszületett a munka iránti új magatartás, amellyel ezeknek az országoknak a dolgozói döntő sikerrel valósíthatták meg a szocializmus építését. A haladott technikával, a többi szovjet köztársaságok embereivel és azok hatalmas munkatapasztalataival fenntartott érintkezés folytán a balti államokban egyre jobban fejlődött a sztahánovista mozgalom. Az Észt Szocialista Tanácsköztársaság iparvállalataiban már a sztahánovisták tizezrei dolgoznak. Ezek az idén több-ezer olyan ésszerűsítési javaslatot nyújtottak be, amelyek alkalmazásával jelentősen megkönnyítették az emberi munkát. Az

állam ezekkel az ésszerűsítési javaslatokkal sokmillió rubel megtakarítást ért el.

A Köztársaság egyik legnagyobb gépgyárában, az „Ilmarino”-ban a munkások együtöde ésszerűsítő. Ezek szorgalmasan tanulnak, hogy emelhesék szakmai színvonalukat. A munkásoknak mintegy fele végzi el a tallini műegyetemet, az ifjúmunkások középiskoláját, a tallini elektromechanikai iskolát, vagy a szakmai továbbképző tanfolyamot.

A rigai iparvállalatoknak több mint 500 sztahánovistája befejezte az ötéves terv reáeső részét és már 1952-53-ra dolgozik. (Agerpres.)

Eredményes együttműködés a Lett Szocialista Szovjetköztársaság tudósai és kolhozdolgozói között

A Lett Szocialista Szovjetköztársaság tudósai értékes segítséget nyújtanak a lett kolhozdolgozóknak. A Köztársaságban a tavaly, több mint 100 kolhoz létesített micsurinista laboratóriumot. Ezek tevékenységét a mezőgazdasági és talajkutatási intézetek irányítják.

A tudósok és kolhozdolgozók szoros együttműködése már eddig is sok fontos probléma megoldását eredményezte. Legutóbb például a lett kutatóintézetek alapos tanulmányozás alá vették

azt a tényt, hogy a Balti-tenger és a mocsaras vidékek környékén az állatok termelékenysége alacsony, a növendékmarhák pedig gyengén fejlődnek. A tudósoknak sikerült megállapítaniok a jelenség okát. Bebizonyosodott, hogy a homokos és mocsaras vidékek takarmányából hiányzik a réztartalom. Miután a takarmányba réztartalmu tablettákat keverték, lényegesen javult az állatok termelékenysége. (Agerpres.)

Milliomos kolhoz az Észt Szocialista Tanácsköztársaság egyik szigetén

A Balti-tengeren fekvő Prangliszár sziget észt halásza most ünnepelték „Ifju gárda” nevű kolhozuk egyéves fennállását. A gazdaságot a szigeten lakó észt ifjuság kezdeményezésére tavaly alakították. A kolhozparasztok első közgyűlésükön elhatározták, hogy 500 ezer rubeles hasznót érnek el.

Ezt az előirányzatot már háromszorosára teljesítették. A kolhoz a haszonból új halászfelszereléseket vásárolt és hajóállományát új vitorlás és motorbárkákkal egészítette ki. A halászok rádiókészülékeket, finom butorokat vásároltak. A kolhoz tagjai szép nagy könyvtárat is létesítettek.

(Folytatás az első oldalról)

küszöbölni és tehergépkocsikon szállítva az árut a falura, állami vándorkereskedelem-felől szervezett.

Nyilvánvaló, hogy ilyen körülmények között a dolgozó parasztság még az olyan cikkekhez sem jutott elégséges mennyiségben, amelyekből nem szenvedtünk hiányt; nem kapott petróleumot, gyufát, dohányt és sőt. Az állami vállalatok e termékeihez jutottak el a falvakra, a város pedig a piacon kívül szintén üzerek közvetítésével jutott hozzá a paraszti termékek nagyrésztéhez. Az üzerek nagy mértékben kezdenek terméket termékkért cserélni és megpróbálják rontani a nemzeti pénz reális értékét. Eképpen a (törvényes piaccal párhuzamosan még egy párhuzamos kereskedelem alakult ki.

Ma az új fogyasztási szövetkezés mezőgazdasági termékek feldolgozó és értékesítő osztályaival mindjobban fejlődik. A fogyasztási szövetkezetek Népköztársaságunk majdnem minden faluját felölelik. Ezek a szövetkezetek a megyei szövetkezéssel, a Centrocoop vezetéssel együtt és az állam segítségével vállalkoznak majd, hogy átvegyék a város és a falu közötti árucseré feladatainak nagyrésztét.

A dolgozó parasztságnak a munkásosztály segítségével sikerült a falusi szövetkezetek éléről elűzni az üzérkedő és kulák elemeket. A falusi szövetkezetek immár millió és millió parasztaggal, szegény- és középparasztagból álló millió és millió tagjukkal kapcsolódtak egybe.

A szövetkezetek egyre több iparcikket hoznak a falvakra, de kevés mezőgazdasági cikket vásárolnak fel, mert fogyasztókosságaikon kívül az állami kereskedelem és az élelmiszeripari minisztérium közegeivel fennálló együttműködési" módszerek is akadályozzák őket.

Amilyen mértékben fejlődnek a fogyasztási szövetkezetek, olyan mértékben válnak fölöslegessé az állami kereskedelmi és központi beszerző szervek — mint például az Aprozar, az Aprozara, a Comear, stb. Jelenléte a falun. Sőt, ezek a kereskedelmi szervek a szövetkezetet és a fogyasztó közti közvetítővé válnak és a javak forgalmát fékezik. A szövetkezetek például zöldséget, diószt, vágómárhát, tejet, stb. szereznek be és eladják a fentemlített szerveknek, ezek pedig ismét eladják a feldolgozó üzemeknek vagy elárúsító boltoknak.

Tény, hogy annyi kézen keresztül menve valóban megdrágul az áru és lehetetlenné válik, hogy a szocialista szektor a konkurencia útján is sikerrel küzdjön a magánüzérkedő ellen. A felhuzasztott bürokratikus gépezeti, közvetítő jellegű szervezetek párhuzamos létezése megakadályozza a hus-, tejtermék- és zöldségárak eséskéntét. Ezek a szervezetek nem tudtak olyan árat fizetni a mezőgazdasági termékekért, hogy azzal a mezőgazdasági kistermelőt többtermelésre ösztönözzék.

Másik szervezeti hiányosság a város és falu közötti árucserének az, hogy az államhatalom helyi szervei nem érdekelték benne. Szinte minden a husállomány, tejtermék-állomány, stb. például központosítva van és központilag kerül elosztásra. Így történt ez a Comear, Aprozara, Aprozara „monopolista" egyeduralma idején, amikor ezek a szervezetek nem voltak képesek ellátni az összes városokat s még kevésbé a falvakat. Emiatt sokszor megtörtént, hogy egyes fontos központok lakosságán kívül a lakosság többi része az üzerek kezére szorult. A lakosság husellátása például hónapok óta hiányos volt és még mindig az.

A mezőgazdasági élelmiszerek beszerzésének túlzott központosítása és központosított elosztása kárelvezésben a néptanácsok nem törődnek a helyi

Javítsuk meg a város és falu közötti árucserét!

kereskedelem fejlődésével, a járás és megye, a város és falu közötti kereskedelmi kapcsolatokkal. Nem törődnek azzal, hogy a helyi erőforrások kihasználásával és a tömegfogyasztási cikkek helyi előállításának kifejlesztésével javítsák községük ellátását. A néptanácsok nem ellenőrzik az állami és szövetkezeti kereskedelem tevékenységét. A konstancai néptanács például nem járt el helyesen, amikor egyáltalában nem törődött azzal, hogy saját lehetőségeiből megalapozza a város jó zöldség ellátását, hanem azt várta, hogy az Aprozar központilag lássa el — ama közismert tény ellenére, hogy Konstanca megyében föld is, víz is van elegendő a zöldségtermesztés kifejlesztésére.

Az sem helyes, hogy a dolgozó lakosságot csak a Comear összpontosított készleteiből látják el hussal. Ez a vállalat eddig a hus monopolisztikus szerve volt. Milyen hatalmas és költséges szervezetnek kell lennie a Comearnak ahhoz, hogy saját maga egyedül szerezzen az egész ország részére húst és maga árusítja is ki.

Nézzük csak az Aprozara-t — a másik „monopolista" szervezetet, amely saját maga és a szövetkezetek között az országot tevékenységi szférákba osztotta és megpróbált a falusi gazdaságoktól minden tejet felvásárolni. Annymint, hogy a parasztság tulajdonában levő összes tejszerelőket lefoglalta. Ennek az eredménye az volt, hogy az Aprozara még csak saját „területén" sem tudta a kötelező kvótákat begyűjteni, mivel pedig a szövetkezetek innen kizárták, a tej és a tejtermékek nagyrésze kikerült a legális piacról.

Ezek a még ma is fennálló hiányok akadályozzák meg a városok mezőgazdasági — élelmiszer cikkekkel való ellátásának megszervezését és ennek tulajdonképpen, hogy sok árucikket indokolatlanul magas áron hoznak a piacra.

A mezőgazdasági élelmiszertermékek beszerzését és elosztását nem tervszerűsítették helyesen és idejében jársonként és megyénként és emiatt gyakran haszontalanul keresztektek egymást az árucikkzállományok, ami megdrágította az árakat. A városok és ipari központok ellátását az is megnehezíti, hogy minden intézmény ott igyekszik beszerzeni szükségleteit, ahol rátalál.

Szintén sok nehézséget okozott a gabonakereskedelmnek és az áruforgalomt cserekereskedelmre szorította a Comear centralista-bürokratikus „monopolisztikus" tevékenysége, amely adminisztratív intézkedéseket fogantatosított a szabad kvótából származó gabonafélék

piaci forgalma ellen.

Ami a falvaknak iparcikkekkel való ellátását illeti, ezen a téren ugyan nagy sikereket értünk el. Nap-nap után emelkedik az ipari cikkek állománya és ezeket az árucikkeket a fogyasztási szövetkezetek útján egyre nagyobb mennyiségben juttatják el a falvakra, mégis sok hiányosságot kell kiküszöbölni. Teljesen okoltalanul hiányoznak például bizonyos cikkek (patkószeg, patkó, székérráf, mezőgazdasági kis felszerelés, kasza, sarló, stb.) Ezt a hiányosságot ki kell küszöbölni. Ugyanancs hiányoznak egyes építőanyagok (mész, fűrészáru és téglák). Ezeket a hiányokat nem nehéz pótolni, ha a község gazdaság, a szövetkezet helyi megszerzőket, téglagyárakat, stb. létesít.

Ezenkívül az állami és községi vállalatokban működő közfogyasztási javakat termelő osztályok létesítésével és fejlesztésével, valamint a kisipari termelő szövetkezeteken keresztül elláthatjuk és el kell látnunk a falvakat különböző termékekkel, amelyek nemcsak fedezik a parasztság szükségleteit, hanem serkentik a mezőgazdasági élelmiszerek termelését, fokozzák a város és a falu közötti forgalmat és ezzel elősegítik a városok ellátását.

Mintegy 500 magántulajdonban levő kisipari vállalatunk van, amelyeket különböző jogcímen bezártak; találunk közöttük élelmiszerüzemeket, textil- és fa, bő, és üvegtárgyakat gyártó üzemeket, stb. Ha megvizsgálunk e közfogyasztási cikkek gyártó üzemek helyzetét és akár a szövetkezetek akár a községek (néptanácsok) segítségével üzembe helyezzük azokat, vagy pedig arra kötelezzük a tulajdonosokat, hogy ismét elkezdjék tevékenységüket és nyersanyaggal is ellátjuk őket, komolyan növelhetjük a piac élelmiszerellátását és fokozhatjuk a falu és a város közötti árucserét.

Az évről évről a szakában, amikor az általában igen szépen igérkező termés betakarítása folyik, a parasztság az államtól milliárdos összeget kap a begyűjtésért és a gabonafélék, valamint ipari növények, gyümölcsök, zöldségfélék, bor, stb. beszolgáltatásáért, hogy a dolgozó parasztság olcsó áron beszerzhesse a szükséges árucikkeket. Ez a pénz, amelyet a dolgozó parasztság és a fiatal kollektív gazdaságok kapnak beszolgáltatott termékeikért, az élet- és kulturális színvonal emelését a munkásosztály, valamint a szegény- és középparasztság közötti szövetség megszilárdítását szolgálja.

A minisztertanács a harmadik évnegyed tervének jóváhagyása alkalmával, gondja lévén a falu

és a város közötti árucseré megjavítására, a munkásosztály és a szegény- és középparasztság szövetségének megszilárdítására, valamint a dolgozó parasztság élet- és kulturális színvonalának emelésére minden termelő és elárúsító tényezőt felszólított, hogy növelje falvainak áruellátását szolgáló alapját.

TEHÁT A VÁROS ÉS A FALU KÖZÖTTI CSERE FOKOZÁSÁNAK ELSŐ ÉS LEGFONTOSABB FELTÉTELE AZ, HOGY TÖBB IPARI ÁRUT KELL JUTTATNI A FALVAKNAK, mert ezzel biztosítják a városoknak mezőgazdasági termékekkel való ellátását, mind olcsóbb és olcsóbb áron.

A második feladat AZ ÁLLAMI KERESKEDELMET APARATUS OPERATIV DECENTRALIZÁLÁSA ÉS HELYI KERESKEDELMELI VÁLLALATOK LÉTESÍTÉSE, amelyek a belkereskedelmi minisztérium utasítása és irányvonala szerint a néptanácsok vezetésével és ellenőrzésével alakulnak.

Ugyancsak az élelmiszeripari minisztérium megyénként, jársonként, vagy helyiségenként saját husfeldolgozó tejműhelyeket, kenyert, stb. előállító üzemeket kell, hogy létesítsen. Comear és Aprozara beszerző osztályokkal. A bürokratikus központi szerveket megyei, járási és helyi vállalatokká és beszerző osztályokká hontják.

A harmadik feladat az, hogy PONTOSAN ÉS TERVSZERŰEN MEG KELL HATÁROZNI A HUS ÉS TEJTERMÉKEK ÖSSZPONTOSÍTOTT ÁLLOMÁNYÁT. Az összpontosított állományt illetően a tej és hus beszerzését jársonként és megyénként kell tervszerűsíteni, a központi állomány begyűjtésével párhuzamosan pedig — akár szabad felvásárlás, akár kötelező begyűjtés alapján — A FENNTARTOTT TERMÉKEK TÖBBI RÉSZÉT FORGALOMBA KELL HOZNI. A NÉPTANÁCSOKNAK ÉS A SZÖVETKEZETEKNEK JOGIK ÉS KÖTELESSÉGÜK MEGSZERVEZNI A LAKOSSÁG ELLÁTÁSÁT EZEK KELL AZ ÉLELMISZERREKSEL.

A gyümölcs- és zöldségféléket illetően, elsősorban minden járásnak, megyének vagy helységnek kell gondoskodnia e termékek természetéről és el kell látnia a lakosságot és az összes intézményeket. E termékszállítást kielégítésére pedig el kell látogatni a vidékeket, vagy körzeteket kell kijelölni — különösen a fontosabb állami intézmények részére.

A városok ellátására a decentralizált állami kereskedelmet, főleg a falusi szövetkezeteket felhasználni, MEG A TERMÉLŐKNEK IS MEG KELL EN-

GEDNI, HOGY TERMÉKEIKET BEHOZZÁK A PIACRA ÉS A VÁROSI LAKOSSÁGNAK ELADJÁK.

Minden falusi fogyasztási szövetkezetben fejlesztenünk kell a mezőgazdasági élelmiszer termékek értékesítő osztályt. A SZÖVETKEZETEKNEK MEG FALUN BE KELL GYÜJTENIÖK AZ EGYENI PARASZTAGZASÁGOK TERMÉKEIT, AZ ELLENÉRTÉKET AZONNAL MINDEN FORMALITÁS NELKÜL KELL KIFIZETENIÖK ÉS MEG KELL SZERVEZNIÖK A TERMÉKEK SZÁLLÍTÁSÁT ÉS A MEGFELELŐ VÁROSI PIACON VALÓ ELADÁSÁT.

A megyei szövetségek és a Centrocoop feladata, hogy káderekkel és irányítással támogassa a fogyasztási szövetkezeteket.

Az állami kereskedelem és a szövetkezeti mozgalom szerepét jól meg kell határozni. Az árak csökkentése érdekében folytatott egybehangolással, együttműködéssel és egésszerű versenyel elégethetjük majd ki a lakosság gyümölcs és zöldség-szükségletét és harcolhatunk sikerrel a spekulánsok ellen.

A város és a falu közötti csere megjavítása érdekében egy másik feladata a szocialista hárrendszer bevezetése az állami és szövetkezeti kereskedelemben és az összes állami beszerző egységeknél, vagyis mindenki elvégzett munkája mennyiségének és minőségének arányában kapja a bért és prémiumot. Ilyen béréssel és prémiumrendszerrel tesszük érdekeltté az alkalmazottakat abban, hogy a megállapított normán felül szerezzenek be mezőgazdasági és ipari termékeket, hogy megtakarításokat érjenek el a megállapított áron alul vásárolva, hogy civilizáltan bánjanak az üzletben a vevőközönséggel, hogy érdekük legyen az árumennyiséget a helyi erőforrásokból növelni, stb. Meg kell állapítani a beszerzési árak legfelsőbb határát, amelyet senkinek sem szabad áthágni és amelynek tekintettel kell lennie a piac helyzetére, serkentőleg kell hatnia a termelésre és ugyanakkor véget kell vetnie a beszerző szervek közötti konkurenciának, amely abban áll, hogy sokkal nagyobb összeget ajánlanak fel a reális árál.

Minden kereskedelmi alkalmazottnak rá kell jönnie arra, hogy aki jobban dolgozik, többet keres. A szocialista versenyt ki kell terjeszteni a kereskedelemre és az összes beszerző szervekre is, a városainkat és falvainkat ellátó tevékenység megjavítása érdekében.

VÉGÜL RENDSZABÁLYOZNI ÉS ÁLLAMI ELLENŐRZÉS ALÁ KELL VONNI A MAGÁNKERESKEDELMET, KIMÉLET NELKÜL KI KELL IRTANI A ZUGKERESKEDELMET ÉS FEL KELL SZÁMOLNI A KÖZVETÍTŐ SPEKULÁNSOKAT.

Az erre vonatkozó rendelet a magánkereskedelem rendszabályozására vonatkozó probléma elintézésének kezdetét jelenti.

Gondoskodnunk kell azonban a kisipari termelő szövetkezetek fejlődéséről is, és biztosítanunk kell a tömegfogyasztási cikkek termelő magániparosok zavartalan tevékenységét, a város és a falu közötti cserealap növelése érdekében.

Küzdjünk a haloldallaskodás ellen, amely még sok helyen fennáll és megnyilvánul az iparosokkal és főleg a magánkereskedelemmel szemben — amelynek meg kell, hogy legyen a törvényes működési kerete — anélkül azonban, hogy liberalizmusba esnék az aljas spekulánsokkal és szabotőrökkel szemben.

A város és a falu közötti csere megjavítása, megszilárdítása a munkásosztály és a szegény- és középparasztság közötti szövetséget, fokozzuk a szocialista akkumulációt, hogy a város és falu lehetőségeit teremtjük a városi és falusi dolgozók gazdasági és kulturális életének emelésére érdekében.

Lendületesen folyik a betakarítás:

Szatmárhegyen két cséplőgép dolgozik éjjel-nappal

SZATMÁRHEGY. — (Levelezőnkől.) Szatmárhegy községben lázasan folyik a betakarítási munka. A mezőgazdasági körzetfelelősök házról-házra járva felvilágosító tevékenységet végeznek, munkára mozgósítják a dolgozó földműveseket, hogy az aratás, cséplés minél előbb befejezést nyerjen. Ennek következtében községünk dolgozói július 15-én 90 százalékkal teljesítették az aratást. A cséplés javában folyik. Községünk dolgozói szériure hordták a gabonát és két cséplőgép éjjel-nappal munkában van.

Az ideiglenes bizottság minden szériun megszervezte az ellenőrző munkát. Az ellenőrzések során kiderült, hogy a hármasszámú szériun Reiz Mihály cséplőgéptulajdonos nem javította meg a gépet. Így igen sok a szemvesztés. A dolgozók leplezték Reiz kulák furfangos

mesterkedéseit és utasították, hogy az elhanyagolt állapotban lévő gépet minél előbb hozza rendbe. *Szentgyörgyi Lajos SZABOTÁLÓ KULÁKOT LEPLEZTEK LE A FELSŐLÓNAI DOLGOZÓK*

FELSŐLONA. — (Levelezőnkől.) Kolozs megyében az aratást elsőnek a felsőlónai dolgozó földművesek kezdték meg. Így a beszerzők teljesítésében is az első voltak. Az ideiglenes bizottság részletes munkatervet dolgozott ki, hogy az aratás és a cséplési munka akadály nélkül történjen. Idejében kijelölte a szériureket és megszervezte a szériureket. Gondoskodott arról, hogy egyetlen buzaszem se vesszen kárba. Eppen ezért kulásgyűjtő csoportot szerveztek, amely a határban, s a szériukön összegyűjti az elhullott kalászatokat.

A szemvesztés kiküszöbölésénél dolgozó földműveseinknek küzdeniük kell. A szériun a cséplőgép mellé ponyvákat kell leteríteniök, hogy a kipergő gabonaszemek ne a földre hulljanak. A kulákok azonban szabotálják a magvesztés kiküszöbölését. Ifjú *Hindrik István* például elhanyagolta az elhullott magvak összegyűjtését. Neki nem érdeke az, hogy több kenyér kerüljön a dolgozók asztalára. Amikor a dolgozók utasították, hogy gyűjtse össze az elhullott magvakat, azt válaszolta: „Nem is van elég." A felsőlónai dolgozó nem nézhetik behunyt szemmel *Hindrik István* és társai hanyag munkáját. A szakszervezeti tagoknak, akik a cséplőgép mellett dolgoznak, elsőrendű feladatuk, hogy az ilyen kulákteremtéseket megakadályozzák, elősegítsék a cséplés sikerét, a szemvesztés kiküszöbölését.

Krasznai György

